

PROPAGANDNA I PEDAGOŠKA AKTIVNOST
GRADSKOG MUZEJA U VINKOVCIIMA

U bezbroj seminara, savjetovanja i konferencija, sa nizom referata i elaborata nastojalo se polučiti jedna konkretna i sistematska suradnja između muzeja i škola. Do sada sva ta nastojanja nažalost nizu uspjeta ni u Zagrebu, ni u Beogradu ni u Ljubljani a pogotovo ne u pokrajini ni u kulturnim centrima pokrajine gdje postoje veći muzeji. Možda je ta suradnja još najkonkretnije, ali bez nekog određenog sistema i konkretnog plana, polučena u nekoliko lokalnih manjih muzeja. Grupni posjeti đaka, naročito đачkih ekskurzija, tek je periferni kontakt škola sa muzejima. Šetnja kroz muzej nije uklapanje muzeja i muzejskih zbirki u školsku nastavu.

Možda baš u tome i jeste šušina "napetih " odnosa između muzeje i škole. Školske ekskurzije koje su u nekim muzejima i vrlo brojne dovode grupe đaka u muzej, prepuste ih muzejskom kustosu da ih provede kroz zbirke, da im održi jedno predavanje većinom bez predhodnog sporazuma o temi, o interesu dotične grupe ili slično. Ovakove, većinom neplanirane i nenajavljene grupe redovito remete i opterećuju program rada muzeja. Interni rad muzeja planiran je redovito u stručnom muzejskom pravcu a rad sa školama i onladinom je tek sekundaran i periferan.

Malo je naših muzeja koji su u svoj plan i u svoj rad uneli i propagandni i pedagošku aktivnost. Pogotovo ne aktivnost u kontaktu sa školama i nastavom. Iste take i male škola imaju u svom planu povezivanje nastave sa muzejima i održavanje nastavnih jedinica u muzejskim zbirkama. Za to nesumnjivo postoje poteškoća koje su najčešće radi objektivnih zapreka, ali vrlo česte su i subjektivne zapreke sa jedne i druge strane.

U nekoliko muzeja, gdje postoje muzejski pedagozi, polučeni su izvjesni rezultati u kontaktu u školama. To je možda još i konkretnije

pelučeno u nekim lokalnim muzejima u pokrajini, gdje se niz nastavnih jedinica održava u prostorijama muzeja, u muzejskim zbirkama. Ove je do sada bilo manje ili više ograničeno na lične kontakte između pojedinih nastavnika i uprave muzeja, odnosno vezano na afinitet nastavnika prema određenom muzeju i muzejskom materijalu, kojega dotični nastavnik veže za svoju nastavnu temu.

Rezimirajući dosadašnju praksu i način suradnje muzeja i škole moramo uočiti jedan pokušaj koji je do sada bio neuobičajen i dan je u jednoj vrlo originalnoj formi. Na jedan specifičan način pokušao je Gradski muzej u Vinkovcima neposredno ući u život škola, u nastavu i u život omladine na području svega djelovanja.

Vinkovački muzej da nađe izlaz iz ove situacije, da ukloni zid koji dijeli muzej od škole organizirao je izložbu "Šta je spomenik kulture", koja je načinjena na 20 panoa sa fotografijama spomenika na terenu, muzejskih eksponata, dokumenata i sa kratkim sadržajnim opisima i legendama.

Muzej ovu izložbu nije postavio u muzeju "da ju publika dođe pogledati" nego je sa izložbenom došao publici - došao je u škole i te u manja mjesta u okolici Vinkovaca. Izložba je lahko prenosiva i može se bez komplikacija i poteškoća prenijeti u obližnja mjesta i u roku od sat - dva postaviti. Izložba je lahko pristupačna, shvatljiva i odraslima i učenicima. Tako je stvoren jedan lagani i nenametljiv način kontakte između muzeja kao ustanove i učenika pa i najširih slojeva svih uzrasta i stupnja obrazovanja pa i u manjim i zaostalim ambijentima kojima je pojam muzeja vrlo dalek.

Vinkovački muzej u prvoj polovici ove školske godine obišao je ovom izložbenom 8 mjesta u okolici Vinkovaca. Uz izložbu održan je i ciklus predavanja koja su bila direktno i indirektno vezana za izložbu. Teme predavanja bile su: "Šta je spomenik kulture" - "Šta nam govore prenašeni arheološki spomenici" - "Osnovni pojmovi numizmatike" -

"Odras prošlosti našeg kraja u književnosti" - "Počeci NOB: e u vinkovačkom kraju" - "Kako treba gledati umjetničku sliku".

Za ova predavanja predavače osigurao je muzej iz reda svojih stručnih radnika i time za ova specifična predavanja osigurao nivo viši nego što mogu osigurati nastavnički zborovi većine tamošnjih škola. Kod izrade strukture predavanja polučena je i pedagoška kvaliteta a i kerištena je bogata grada muzejskih zbirki. Ovako komponirana predavanja imaju veliku pedagošku vrijednost i osim što učenicima omogućuje lakše usvajanje grada, mladi nastavnici sa manjim praktičnim iskustvom keriste ih kao svoja egleđna predavanja. Na taj način ova predavanja i direktno utiču na pobeljšavanje strukture nastave na ovim školama kod društvene grupe predmeta.

Ova akcija vinkovačkog muzeja dovela je do intenzivnog povezi- vanja nastavnika koji su stupili u usku suradnju sa muzejem. Ukupno je održano 21 predavanja u obližnjim mjestima sa nesumnjivo pozitivnim rezultatom. To dokazuje interes cijelog niza škola koje su se obratile muzeju sa molbom za suradnju i sa izložbom i predavanjima. Činjenica da su tu suradnju tražile i škole izvan područja djelovanja ovog muzeja dokaz su pozitivnih rezultata takeve aktivnosti.

Ova suradnja škola sa Vinkovačkim muzejem uredila je još jed- nim konkretnijim rezultatom, koji bi bio i od trajnije keristi. Interes za muzej i spomenike kulture koji je tom akcijom petaknut, pogotovo u razvijenijim školama u okolici Vinkovaca, dao je preduvjete da se formiraju učeničke sekcije "društva prijatelja muzeja" koje obuhvaćaju do sada oko 530 aktivnih članova. Muzej je peduzeo ovu akciju radi toga da djelujući na učenike doprinese pedizanju nivoa naše kulture, a time i do izmjene u shvaćanjima o nužnosti poznavanja povijesti razvoja društvenih nauka.

Praktički rad sa članovima ovih đačkih sekcija prevede se prema potrebi uključujući ih u sudjelovanje na arheološkim iskapanjima, na

preuzimanju brige pojedinih sekcija nad obližnjim spomenicima kulture i sličnim akcijama. Time se kod učenika razvije osjećaj prema vrijednosti tih objekata i pažnja prema spomenicima kulture i razvijaju se radne navike.

Relativno kratki period praktičnog rada u ovoj aktivnosti Gradskog muzeja u Vinkevcima daje naslutiti rezultate koji nisu ograničeni samo na školsku omladinu nego za sobom povlače širi krug i to naročite širi krug sa sela kojemu je muzej u glavnom bio dalek i stran. Unatoč uvedene ulaznice za posjetu u muzej /de nedavno je posjet u muzej bio besplatan/ konkretna statistika, broj predanih ulaznica, pokazuje porast interesa za muzej. Naročite je uočen znatan priliv publike sa sela. a pogotovo znatan priliv omladine.

Ovako intenzivna i planski organizirana aktivnost u suradnji muzeja sa školama, upravo jedan snažni organizirani planski preder jednog muzeja u škole, sigurno je da do sada nigdje nije bilo uočeno, a pogotovo ne sa takevim rezultatom. Zato nas je ovaj prvi korak jednog muzeja ponukao da ga istaknemo ne samo zato "što se tako dogodilo" nego još više zato "da bi se tako i dalje događalo" i da to bude uzor i ostalima i uđe u praksu u suradnji muzeja sa školama.

ANTUN BAUER